

A scenic view of a rural landscape. In the foreground, a dirt path leads through a field of tall green corn plants. To the left of the path is a grassy area enclosed by a wooden post-and-rail fence. In the background, there are rolling green hills under a blue sky with scattered white clouds. A small village with several houses is visible in the distance.

Wat zijn mogelijke negatieve consequenties van de voorziene groei van MAA voor het Heuvelland-toerisme?

Paul Peeters (lector Sustainable transport & Tourism)
BUAS Centre for Sustainability, Tourism and Transport

DISCOVER YOUR WORLD

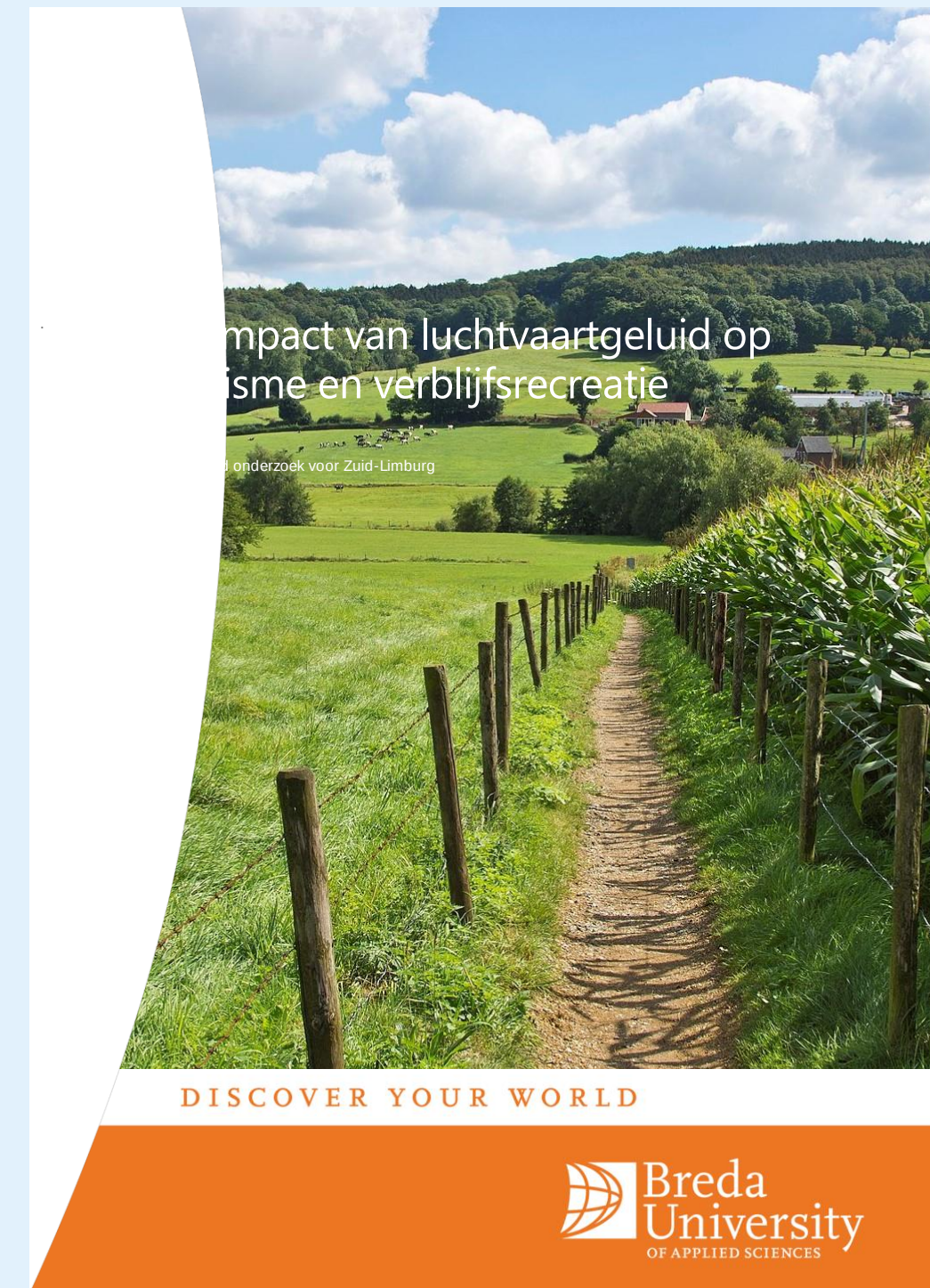
Het probleem

- Luchthaven MAA draagt zelf weliswaar bij aan de Limburgse economie en werkgelegenheid, maar... .
- het geluid dat de vliegtuigen veroorzaken is strijdig met:
 - op natuur- en rust gebaseerd topsector toerisme in het heuvelland
 - De kwaliteit van de vele natuur- en stiltegebieden
- Doelen in Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL):
 - *“Rust en stilte is een belangrijke waarde, in woonomgevingen en natuurgebieden, zeker ook vanuit toeristisch oogpunt. We kiezen ervoor om een aantal, van oudsher stille gebieden ook stil te laten blijven”*)*
- Toerisme levert >20.000 banen, en vormt 25-35% van de werkgelegenheid en economie in het Heuvelland

*)Provinciale Staten van Limburg, 2019, p. 119).

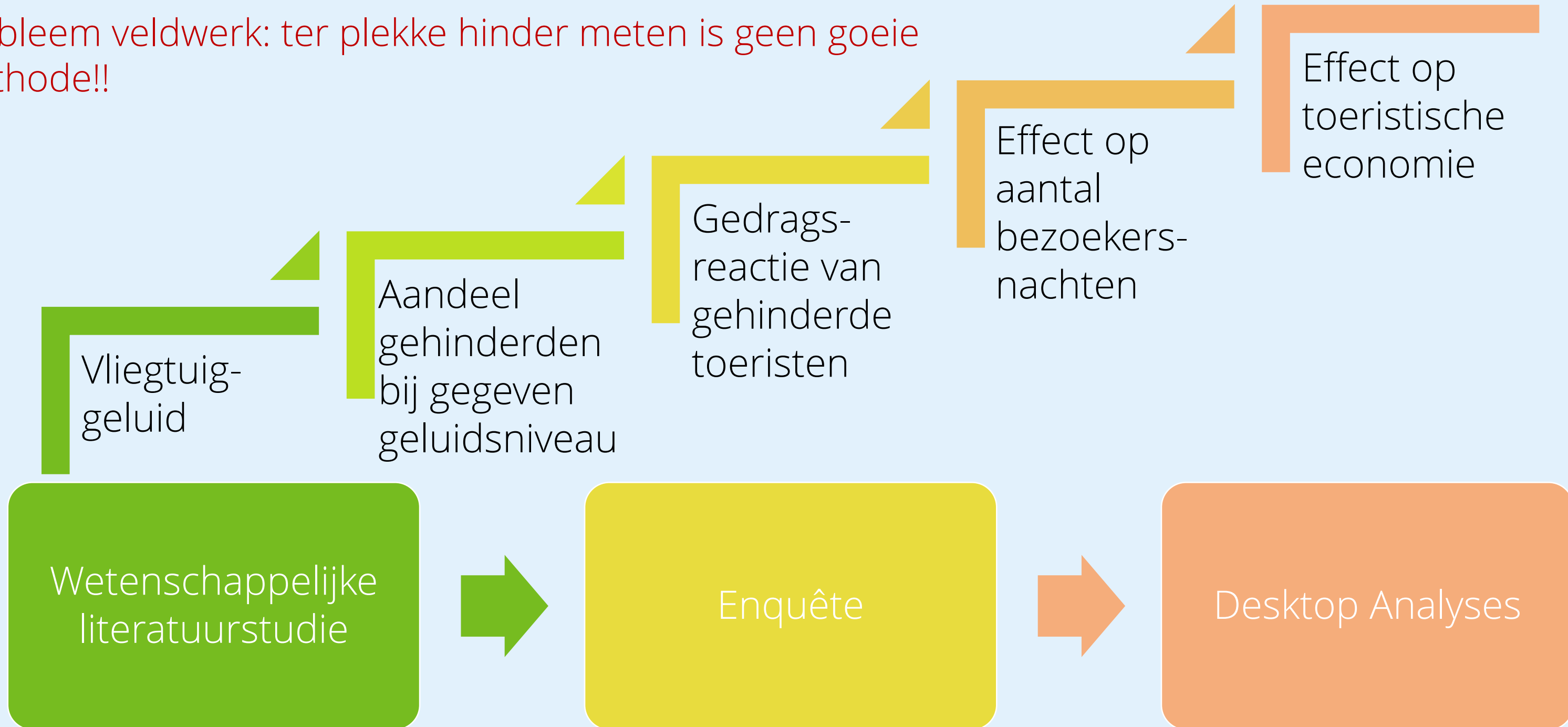
Vandaar een verkennend onderzoek (11-2020)

- Doel:
 - Verkennen wat de huidige kennisstand over de effecten van luchtvaartlawaaï op toerisme en verblijfsrecreatie in Zuid-Limburg
- Opdrachtgevers:
 - Koninklijke Horeca Nederland/Hiswa-Recron/Visit Zuid-Limburg
- Aanpak
 - Literatuurstudie, veldwerk, analyses, rapportage

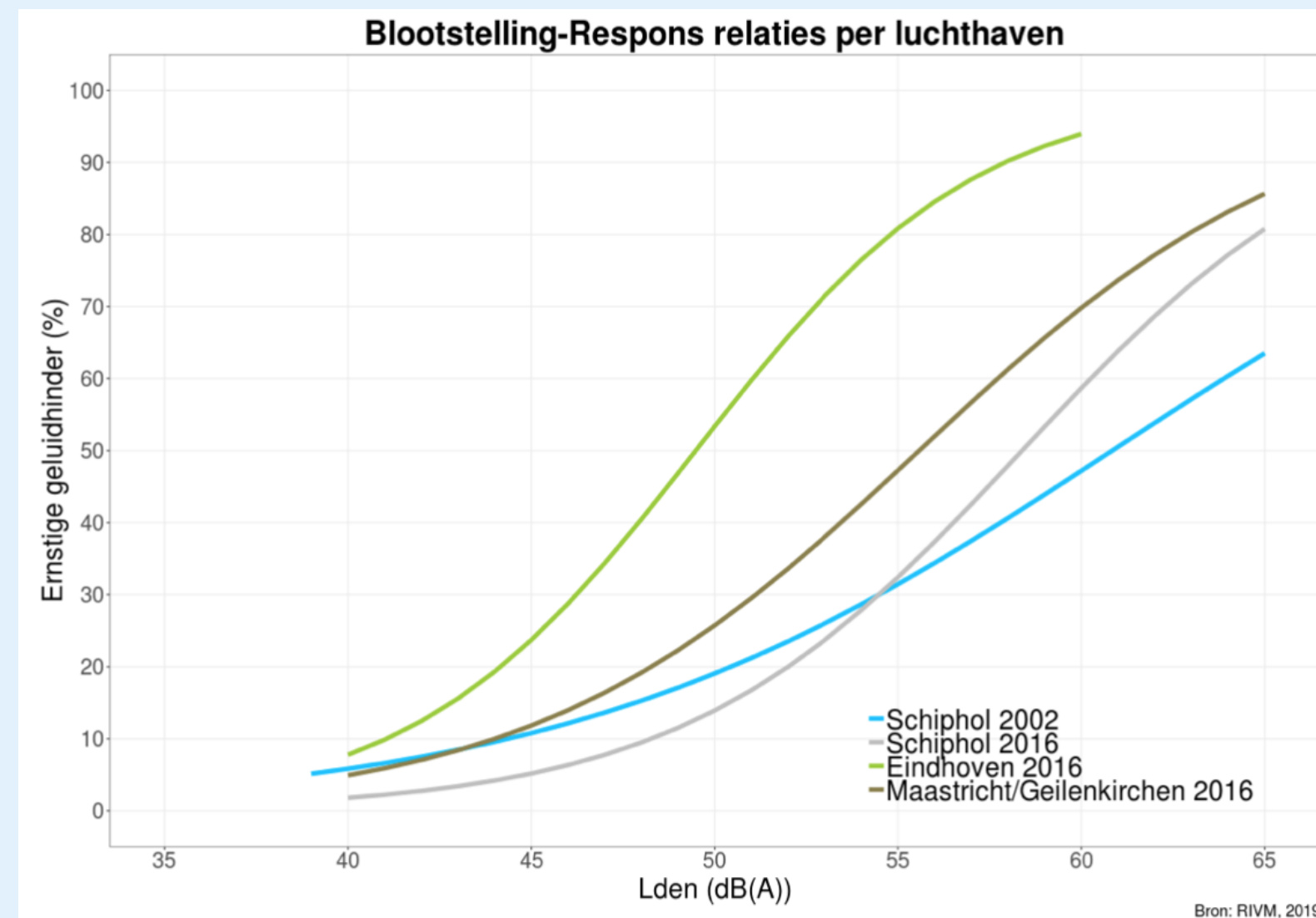
Aanpak van het onderzoek

Probleem veldwerk: ter plekke hinder meten is geen goeie methode!!

Literatuurstudie: effect op beleving en hinder

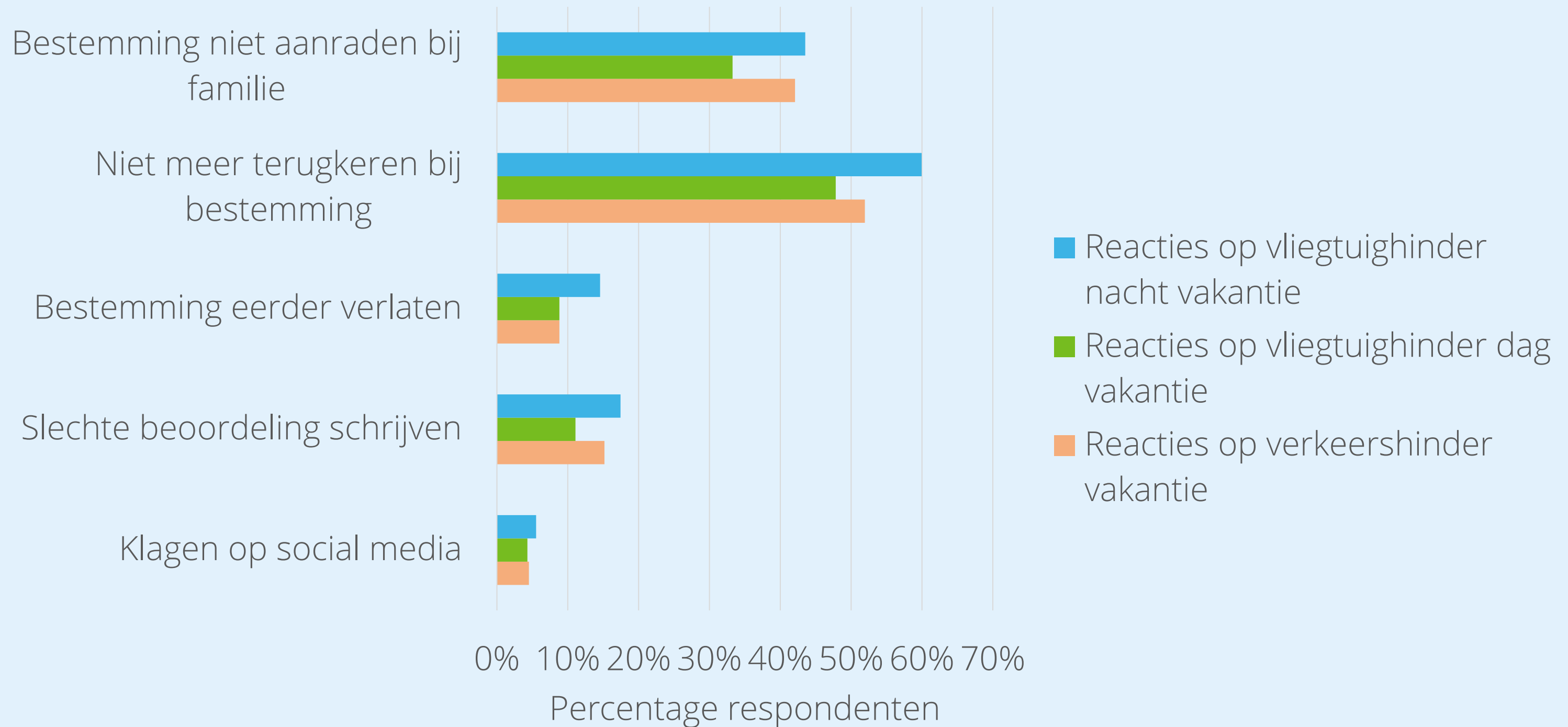
- Ongewenst omgevingsgeluid in de natuur kan negatieve effecten op de gezondheid hebben
- Vliegtuiggeluid vermindert de kwaliteit van de recreatiebeleving voor rustzoekers.
- Uit literatuur blijkt dat toeristen bij lage geluidsniveaus gevoeliger zijn voor geluidhinder dan bewoners, bij hoge juist minder
 - Maar dat komt omdat ernstig gehinderden naar elders gaan!
 - Opmerking over veldwerk: ter plekke hinder meten is geen goeie methode!!

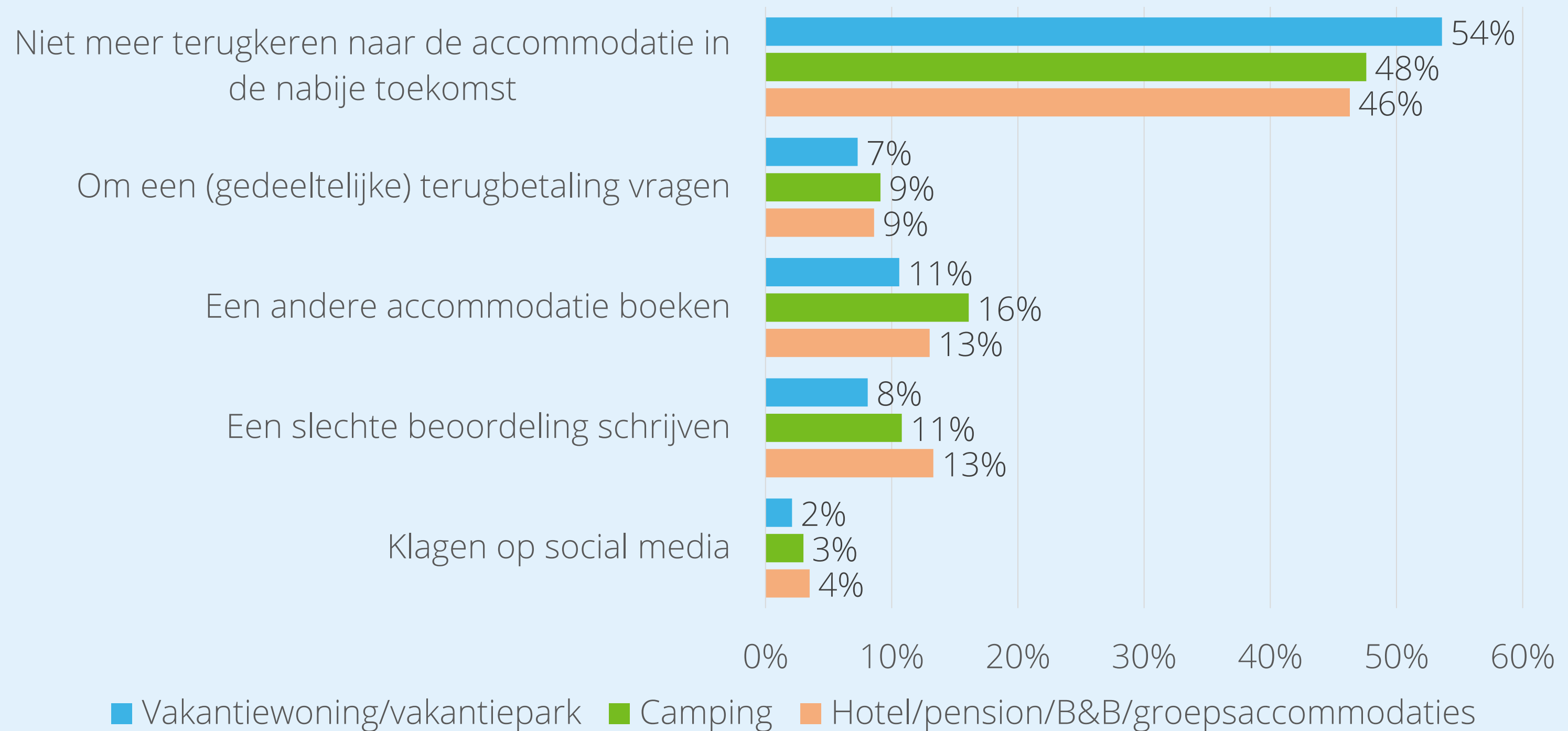
Figuur 4 Vergelijking blootstelling-respons-relaties: Schiphol 2016, Eindhoven 2016, Maastricht/Geilenkirchen 2016 en Schiphol 2002.

Bron: Breugelmans, O., Houthuijs, D., & van Kempen, E. (2019). Geluidhinder rond Nederlandse luchthavens: Monitoring, enquêtes en blootstelling-responsrelaties.

Resultaten enquête: geluidhinder vakanties

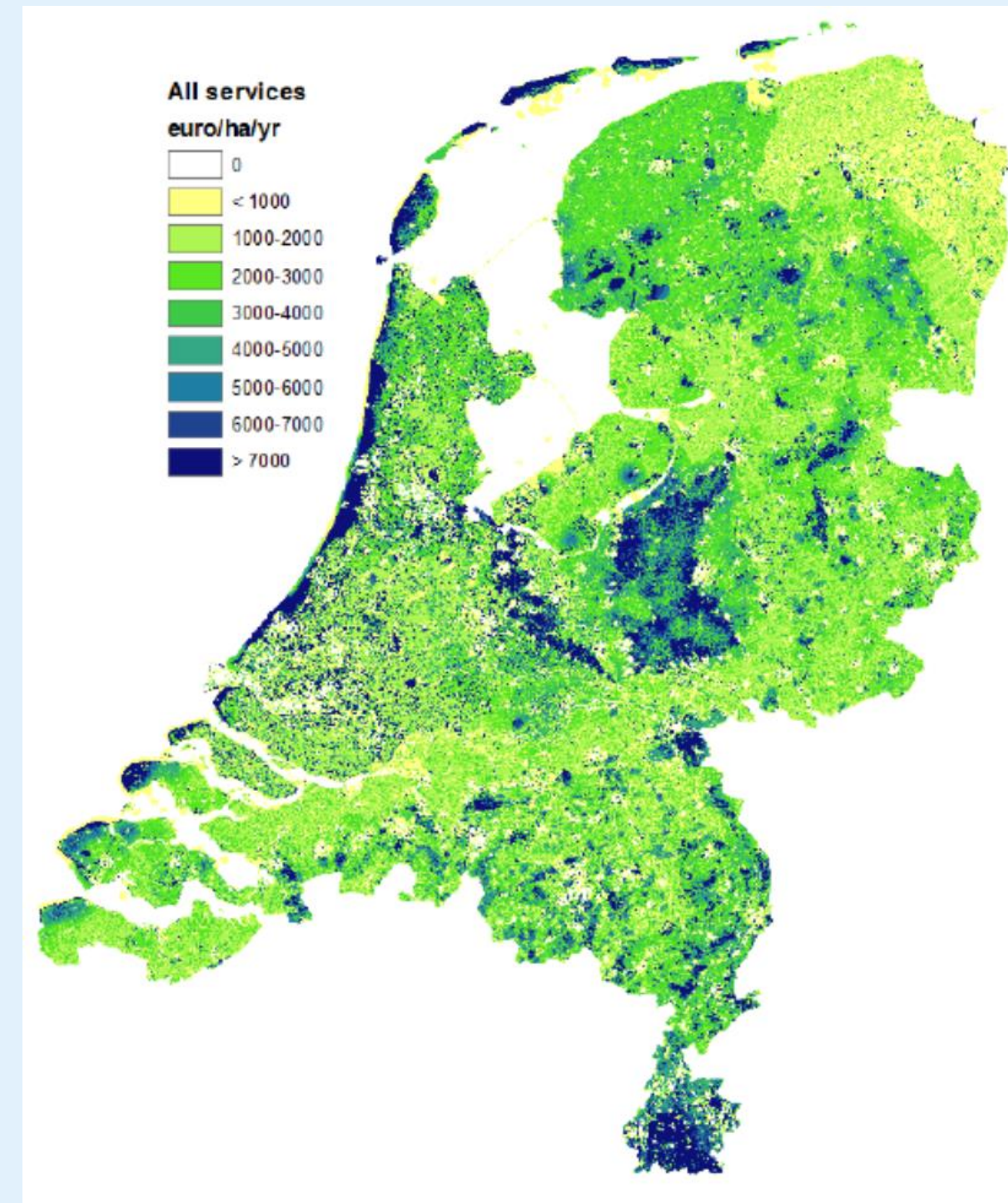

Resultaten enquête: geluidhinder en accommodatie (*alle bronnen van geluidhinder*)

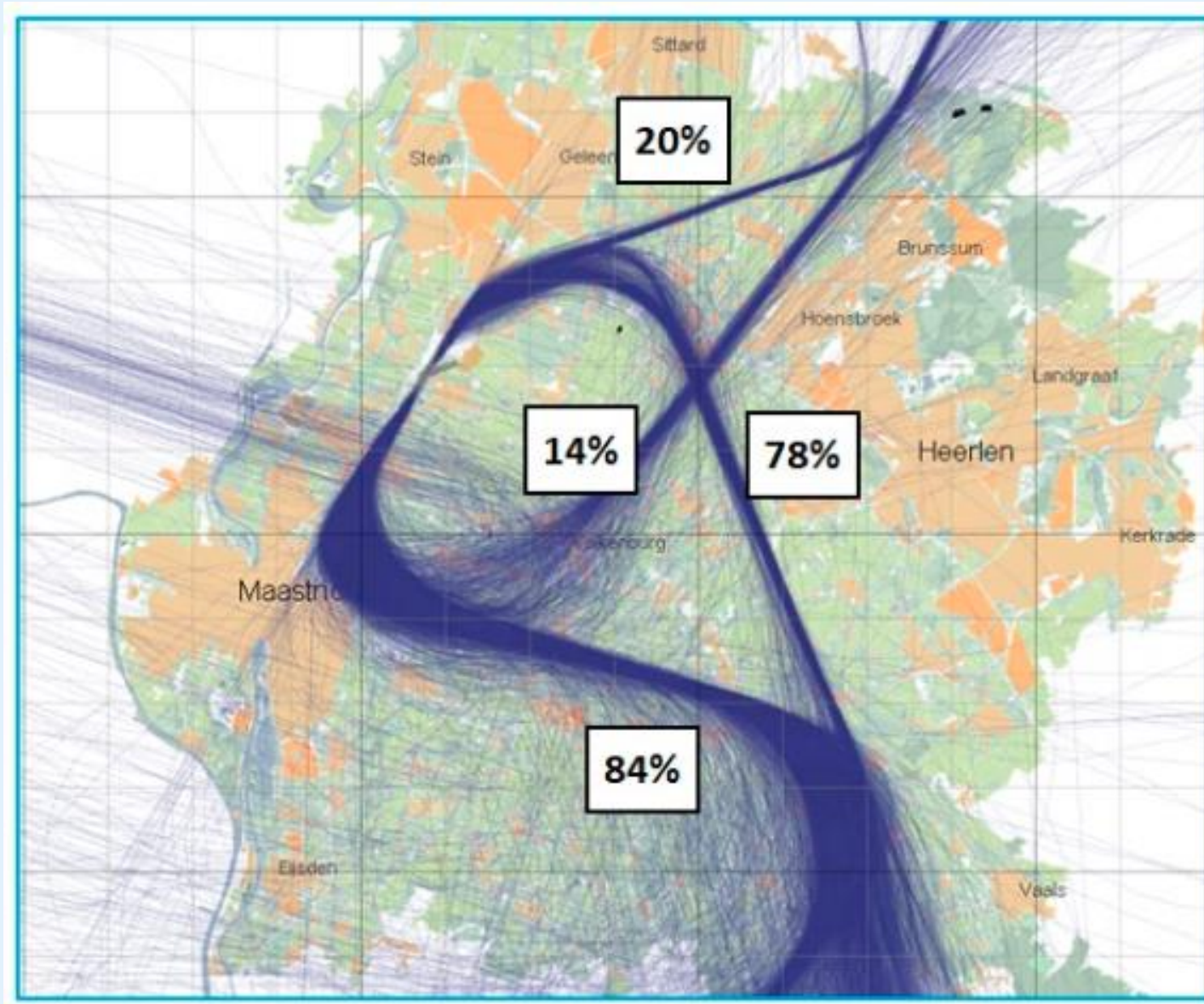
MAA, stiltegebieden en toerisme in het heuvelland

- Kernkwaliteiten van het Heuvelland zijn rust, het landschap, het erfgoed en de natuur
- Rust en natuurgeluiden zijn belangrijke componenten voor een positieve beleving in een rustig recreatiegebied.
- Verdere toename van de luchtvaart boven het gebied leidt ertoe dat de stiltegebieden niet langer 'stil' zijn.
- Ecosysteem waarde zeer hoog in Heuvelland

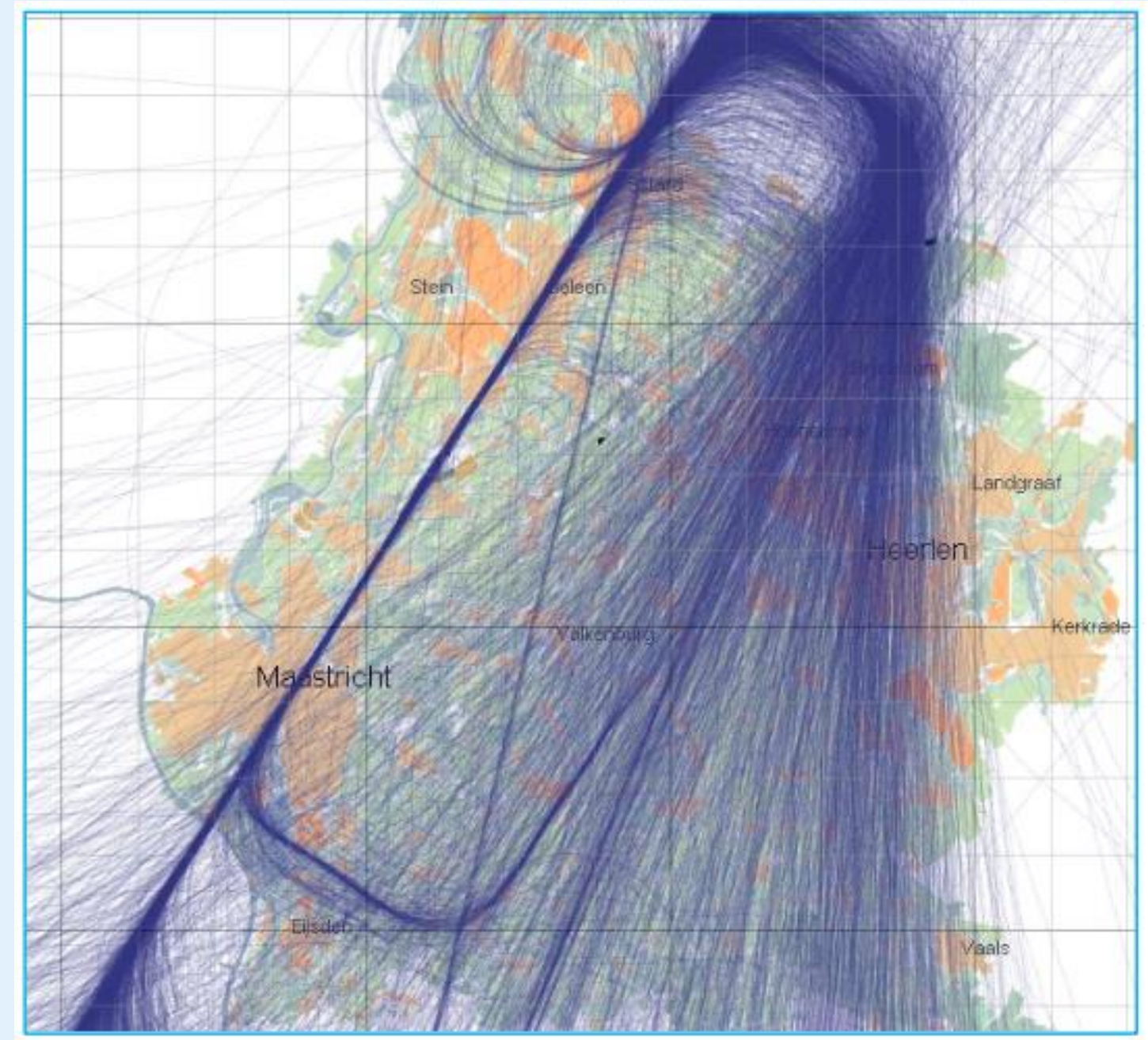

Zo zag het er in 2019 uit

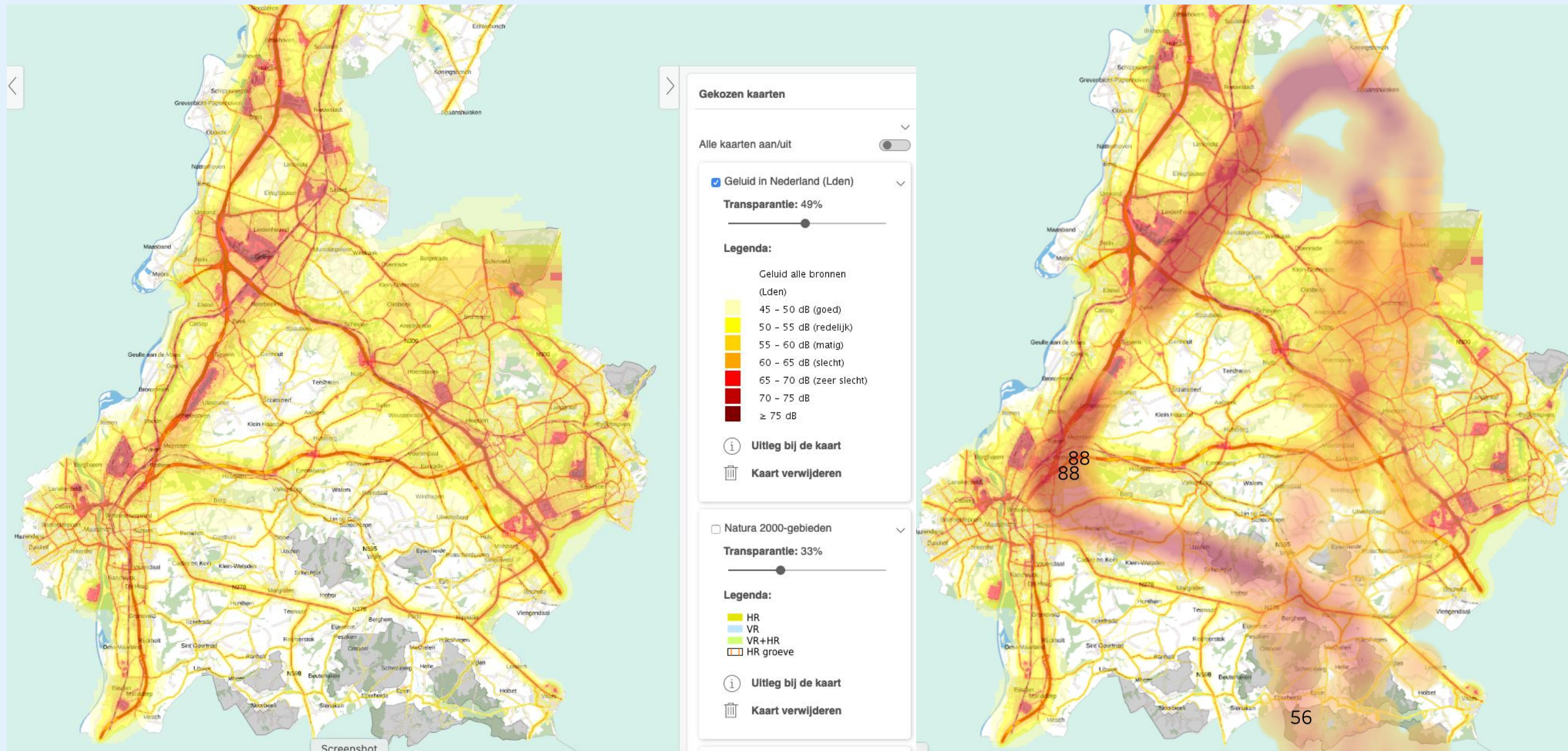
Uitvliegroutes

Aanvliegroutes

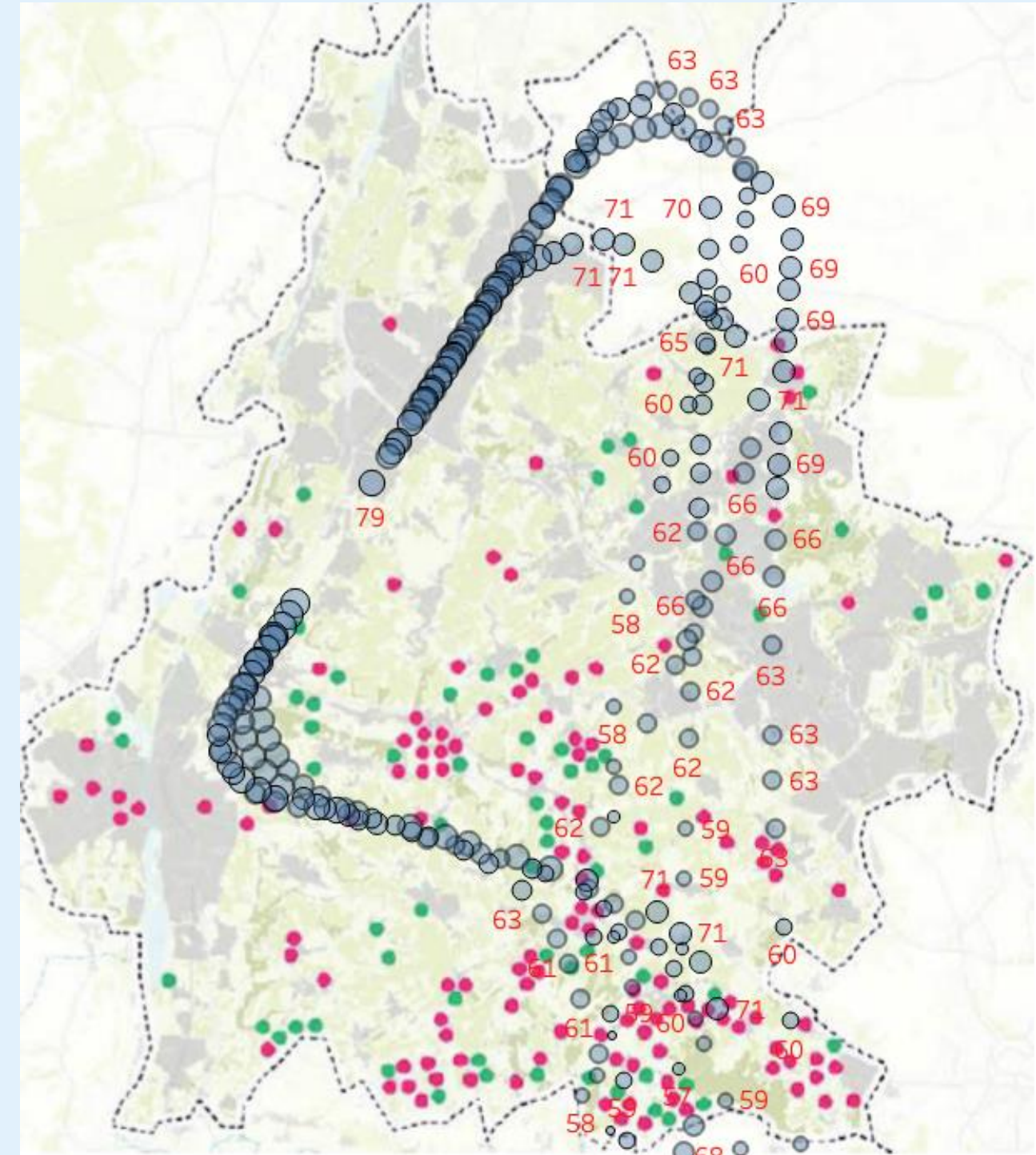
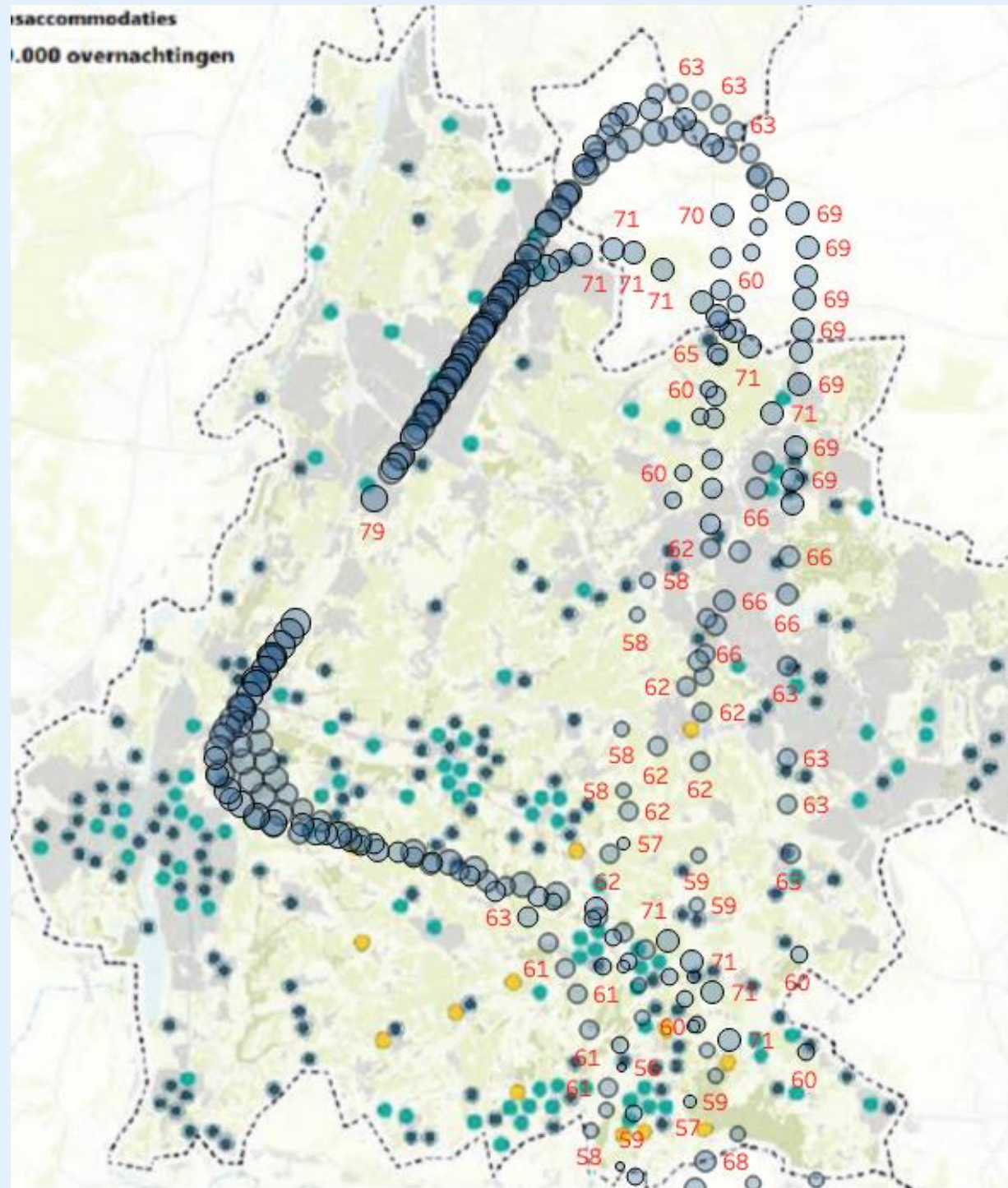

Stiltegebieden en typische aan- en uitvliegroutes

Maximum geluidsbelasting en accommodaties

Links hotels/pensions; rechts campings/vakantiehuisjes

Tentatieve berekening economische effecten (1)

- Basis: 20-30% gehinderden, 48-60% keert niet terug na hinderervaring en 50% herhaalbezoek levert 4,8-9,0% verlies van bezoek na enige jaren vergeleken met situatie zonder extra MAA vluchten.
- Wanneer MAA wordt gesloten en het luchtruim boven de stiltegebieden gevrijwaard blijft van ander luchtverkeer, dan kan potentieel de toeristische sector dus tot 9% extra groeien.

Tentatieve berekening economische effecten (2)

- Een voorzichtige schatting van de *directe* kosten van het verder uitbreiden van MAA onder behoud van de huidige aan- en uitvliegroutes levert dat jaarlijks tussen €23 en €70 miljoen directe schade kan ontstaan aan de economie van het gebied.
- Dit is:
 - Exclusief indirecte kosten
 - Hierin is de schade aan de leefbaarheid bij de bewoners niet meegerekend
 - Ook de indirecte economische gevolgen voor andere bedrijfstakken die nauw met de toeristische sector zijn verbonden zijn niet gemeten
 - Exclusief de daling van ecosysteem services (die nu zeer hoog is).

Algemene conclusies

Conclusies:

- Bij groei naar 19.000 vluchten en ongewijzigde aan – en uitvliegroutes gaat de kwaliteit van natuur- en de stiltegebieden achteruit en neemt de natuur en stiltebeleving beduidend af.
- Het is zeker dat hierdoor toeristen hinder ervaren en een aantal van hen niet meer terugkeert.
- Dit kan de toerisme sector vele tientallen miljoenen per jaar kosten
- Omdat toerisme een groot deel van de economie vormt in het Heuvelland, kan dit ook gevolgen hebben voor de leefbaarheid in het gebied.

Contact

Peeters.p@buas.nl

eijgelaar.e@buas.nl

<https://pure.buas.nl/en/organisations/sustainable-tourism-and-transport>

www.buas.nl